

**R. P. Ioannis De Lvgo Hispalensis, E Societate Iesv, In
Collegio Romano eiusdem Societ. olim Theologiæ
Professoris, nunc S. R. E. Cardinalis, Disputationes
Scholasticæ, Et Morales, De Sacramentis in ...**

Lugo, Juan de

Lugduni, 1652

2. Vtrum cum æquali dispositione æqualem gratiam semper adulti
suscipiant ex vsu Sacramentorum.
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82340)

non faciat, vt Deus te ipsa significet falsum, id tamen facit, quantum ex se; ponit enim signum à Deo institutum ad significandam absolute gratiam, quando gratia non est absolute, & per consequens ostendit, Deum hic, & nunc significare aliquod falsum, & in hoc consistit illa irreuerentia.

4. *Obicitur se-
cundò.* Secundo obiici potest, quia non apparet, adhuc quomodo sacramenti significatio reddatur falsa ex eo, quod non causet gratiam, quando suscipitur, potest enim eam causare postea, ablato obice, quod videtur sufficere, vt significet vere gratiam, & sanctitatem; ergo ex eo capite non fiet grauis irreuerentia contra sacramentum, si tunc, quando suscipitur, subiectum non sit dispositum, dum tamen habeat animum disponendi se postea ad participandum effectum sacramenti. Respondetur, tunc etiam reddi falsam significationem sacramenti: quod quidem non solum significat sanctitatem vtunque subiecti, sed etiam sanctitatem actualem, quando conferuntur: sunt enim omnia sacramenta sanctificationes actuales, quibus consecratur, & sanctificatur subiectum, cui conferuntur; quare sicut redderetur falsa consecratio Ecclesie vel calicis, quando applicaretur materia pro tunc incapaci; nam illa consecratio significat sanctitatem actualem, & presentem rei consecrata: sic actiones sacramentales non habent, quod principaliter significant, quando non consecrant, & sanctificant actu subiectum; cui applicantur: quia, vt vidimus in superioribus, & videbimus infra in tract. de Penitentia, collatio sacramenti est consecratio, & benedictio solemnitas à Christo instituta ad consecrandos, & initiandos homines in ordine ad diuersos fines.

5. *Obicitur ter-
tiò.* Sed contra obiicitur tertio: ergo si non confert suum effectum, sacramentum tunc, quando ministratur, non poterit postea, oblato obice, illum conferre. Nam sacramenta non causant, nisi quod significant, sunt enim signa practica: si ergo non significant gratiam, & sanctitatem, nisi per modum actualis consecrationis, & benedictionis, non possunt eam causare, nisi eo modo; vel si aliter eam possunt causare, ergo aliter etiam eam significant, & per consequens retinebunt significationem veram, licet non causent gratiam, quando actu ponuntur.

6. *Respondetur.* Respondeo, aliqua sacramenta causare gratiam postea recedente fictione, de quibus dicemus postea sect. 3. ea tamen ex primaria intentione significare gratiam, & sanctitatem presentem in subiecto, cui conferuntur: secundario autem, & quasi sub conditione significare sanctificationem subsequenter, si data non fuit suo tempore: vnde licet postea habeant effectum, ablato obice, atque ita verificentur quoad id, quod quasi secundario significant; non tamen verificantur quoad id, quod primario significant. Sicut si dicas: Voueo castitatem, & rursus si eam violauero, voueo ieiunia, tunc etiam si, violata castitate, ieiunes, & impleas id, quod secundario promissisti, adhuc reus es, & violator voti, quoad id, quod primario vouisti. Sic se habet promissio illius sacramenti, quod quidem primario promittit, & significat sanctitatem actualem in subiecto, cui conferuntur; secundario autem sanctitatem subsequentem, si suo tempore data non fuit.

7. *Obicitur simi-
liter obiectio.* Eodem modo solui potest similis obiectio, quæ fieri potest ex sacramento Extremæ vnctionis, quod quidem videtur significare non solum augmentum gratiæ, sed etiam primam gratiam, vt colligitur ex verbis Iacobi: *Et si in peccatis sit, remittentur ei;* ergo licet non præsupponat statum gratiæ, adhuc eius significatio erit vera, & per consequens non erit obligatio procurandi statum gratiæ, antequam re-

cipiatur illud sacramentum. Ad hoc, inquam, respondetur eodem modo, Extremam vnctionem numerari etiam inter sacramenta viuorum; quia licet possit aliquando conferre primam gratiam ex sua institutione, primario tamen ordinatur ad confortandum, & roborandum spiritualiter infirmum, augendo eius vires spirituales, secundario autem, & sub conditione, ad tollenda peccata, si forte inculpabiliter non fuerit obtenta remissio aliis remediis: debet enim homo prius procurare veniam peccati aliis remediis ad id primario ordinatis, antequam suscipiat hoc sacramentum, quod ordinatum est ad tollendas reliquias peccatorum, hoc est, quod ex peccatis remansit post alia remedia adhibita: quare primario significat hoc sacramentum sanitatem contra reliquias peccatorum, hoc est, contra id, quod residuum est ex peccatis, aliis viis, & remediis expulsi. Secundario significat eorum etiam expulsionem, si casu alieno non fuerint expulsi; quem finem licet consequatur, & habeat veram significationem quoad secundam partem, adhuc erit falsum signum, quoad primarium significatum, quando non fuerint prius alia remedia adhibita contra peccata, prout adhiberi debuerant.

8. Dubitari potest, vtrum eiusmodi susceptio sacramenti in statu peccati sit adeo illicita, vt nullo casu licita reddatur. P. Suarez loquens de sacramento Suarez, *Eucharistiæ infra disp. 62. sect. 5. in responsione ad 4. argumentum*, nullum videtur agnoscere casum, quod id licitum sit. Hoc tamen nimis durum videtur, quia reuerentia sacramenti non videtur ita strictè obligare, vt in nullis circumstantiis debeat ad alia incommoda attendi. Vnde P. Valquez tom. 3. disp. 207. Valquez, *de Eucharistia, c. 1. n. 3. & 4.* fatetur aliquando, licet raro, euenire posse vt absque peccato possit aliquis scienter indispositus, & in statu peccati Eucharistiam sumere: vt si quis in altari recordatur peccati à se commissi, & ita ardeat angustias temporis, vt non possit attendere ad habendam contritionem, nisi cessando à sacrificio inchoato cum sui honoris dispendio: tunc enim absque peccato nouo posset sacrificium consummare, & Eucharistiam sumere, quia reuerentia sacramenti non obligat cum tanto dispendio proprii honoris. Vnde consequenter idem à fortiori dicendum videtur de aliis sacramentis, in quibus propter eadem inconuenientia, licet raro, occurrere posset casus, quo propter angustias temporis homo non posset se ad contritionem præparare, vel excitare, & aliunde non posset absque grauissimo detrimento, vel etiam irreuerentia ipsius sacramenti, illud non suscipere. In quibus casibus licet sacramentum non conferret gratiam propter indispositionem subiecti, non tamen contraheretur nouum peccatum, sed esset accessus neuter, hoc est, absque fructu, & absque peccato.

SECTIO II.

Vtrum cum equali dispositione equalem gratiam semper adulti suscipiant ex usu Sacramentorum.

9. **D**iximus, requiri dispositionem aliquam in adultis ad gratiam sacramentalem recipiendam, quæri solet, an dispositio sit vnica mensura gratiæ suscipiendæ. Certum est omnibus Catholicis, Baptismum (quod idem de aliis sacramentis dicendum est) non esse meliorem, aut habere maiorem virtutem ad sanctificandum ex eo, quod minister, qui sacramentum confert, melior sit; vt ex Scriptura probant Patres. Augustin. lib. 4. de Baptismo contra Augustin. Donatistas,

Melior ministrans non confert maiorem virtutem Sacramento.

Auctor sermonis de Baptismo Christi.
Nazianz.
Nicetas.
Chrysoft.
Paludan.

10.
Quidam censent dari inaequalem gratiam pueris in Baptismo.

Valquez.

11.
Scotus.

Gabriel.
Caietan.

12.
Conc. Trid.

Sacramenta pro inaequali dispositione subiecti causant gratiam inaequaliter.

Damascen.
Ratio desumitur ex congruitate prudentis dispensationis.

13.
Obicitur.

Donatistae, cap. 20. sub finem; & tract. 5. in Ioan. colum. 3.

Auctor sermonis de Baptismo Christi apud Cyprianum: Nazianzenus *Oratione in sanctum Baptisma*, g. 40. & Nicetas in *illam Orationem*, in illa verba: *nihil progressum*. Chrysostomus in *homilia de reditu suo de Asia*, & alij multi. Inter Catholicos Paludanus in 4. dist. 4. g. 1. art. 9. n. 1. docuit, paruulis aliquando dari inaequalem gratiam in Baptismo, non propter meliorem ministrum, sed propter voluntatem Dei, qui eos ad talem gradum gloriae praedestinauerat, vt homines beati, qui aequare debent in multitudine Angelos beatos, correspondeant etiam illis in gradu beatitudinis, vt latera ciuitatis illius sint aequalia. Angeli autem sunt inaequales inter se in beatitudine; ergo & homines ex aduerso eis correspondentes debent seruare eundem ordinem, & inaequalitatem. Alij probant alia ratione, quam immerito attribuit eidem Paludano, P. Valquez in *presenti disp.* 35. c. 4. in *primo*, quia pueri subrogandi sunt in locum Angelorum, qui ceciderunt; hi autem futuri erant inaequales in gratia & gloria; ergo & pueri praedestinati sunt ad inaequalem gloriam.

Ab hac sententia parum distat Scotus in 4. dist. 4. g. 7. qui indicat, eos, qui baptizantur cum aequali dispositione, accipere aliquando inaequalem gratiam, non quidem ita vt excessus proueniat a virtute Baptismi, sed ex voluntate Dei, qui hunc hominem elegerat ad talem gradum gloriae, vt contingit in adultis; vel propter merita parentum, aut ministrorum, vel circumstantiam, in Baptismo paruulorum. Scotus sequitur Gabriel ibi g. 2. art. 2. concl. 7. Nec dissentit Caietanus in *presenti* g. 64. art. 1.

Alia sententia per aliud extremum refertur, quod scilicet sacramenta eiusdem rationis etiam cum inaequali dispositione semper conferant aequalem effectum; quia sacramentum, vt det suum effectum, solum exigit non inuenire obicem, qui certe aequale tollitur per quemcumque gradum dispositionis. Huius tamen sententiae nullum inuenio Auctorem.

His omnibus sententiis opponi videtur doctrina Concilij Tridentini sess. 6. c. 7. vbi de iis, qui per Baptismum iustificantur, docet, eos accipere iustitiam in eternam, *unumquemque suam, secundum mensuram, quam Spiritus sanctus parauit singulis, prout vult, & secundum propriam cuiusque dispositionem*, &c. Ex quibus verbis imprimis constat contra secundam sententiam; sacramenta non conferre semper aequalem gratiam, sed inaequalem etiam pro inaequali dispositione recipientis; vt docuit expressè Damascenus lib. 4. c. 20. Ratio autem desumitur ex congruitate prudentis dispensationis & retributionis; cum enim gratia non consistat in diuisibili, sed habeat magis, & minus, & ad eam obtinendam, & impetrandam in sacramento requiratur dispositio ex parte hominis, consequens est, vt meliori dispositioni abundantior gratia correspondeat. Nam quando homo iustificatur extra sacramentum, certum est contritioni, & dispositioni magis seruienti, correspondere maiorem gratiam; ei enim, qui minus diligit, minus dimittitur; ergo cum attritio in sacramento suppleat locum contritionis, debet etiam maiori attritioni maior gratia correspondere.

Dicit aliquis, dispositionem bonam, quam homo habet tunc, quando recipit sacramentum, habere multos gradus intensiōis. Et quidem non oportet, quod secundum omnes illos disponat ad effectum sacramenti, sed solum secundum primum gradum, cuius intuitu Deus confert effectum sacramenti; reliqui autem gradus illius actus boni dignificantur à gratia data per sacramentum in eodem instanti, & sunt meritorij de condigno, ad promerendum au-

gmentum gratiae, & gloriae: nihil enim videtur illis deesse, quo minus sint meritorij de condigno: nam considerando praecise primum gradum illius dispositionis, inuenitur iam totum, quod requiritur, vt sacramentum conferat gratiam iustificationis; & per consequens, vt homo ille intelligatur iustificatus independentè ab aliis gradibus eiusdem actus boni; ergo inuenitur titulus sufficiens, à quo alij gradus dignificantur ad merendum de condigno augmentum gratiae; non ergo dabitur tota illa gratia ex vi sacramenti, sed solum id, quod correspondet primo gradui bonae dispositionis.

Respondetur, etiam si totum id concederetur, adhuc non sequeretur, sacramenta eiusdem rationis semper conferre omnibus aequalem gratiam. Primum, quia licet dispositio praesens attenderetur ad hunc effectum secundum primum solum gradum, & vt sic esset aequalis dispositio praesens in omnibus, non esset tamen aequalis dispositio, prout comprehendit dispositionem temporis praecedentis; qui enim per diem integrum se exercuit in actibus attritionis, & orationis seruientissimè, vt praepararet se ad Baptismum, procul dubio est magis, ac melius dispositus, quam qui paulò ante Baptismum se praeparauit. Et quidem illi actus praecedentes non possunt esse meritorij de condigno, cum supponamus hominem nondum fuisse iustificatum per contritionem perfectam, nec per Baptismum; omnes ergo illi actus concurrunt per modum dispositionis ad gratiam sacramentalem, quae debet esse inaequalis ratione saltem illius melioris dispositionis praecedentis. Secundò, etiam in ipso instanti ultimo ille primus gradus dispositionis non est aequalis in omnibus; nam licet quoad intensiōem non esset inaequalitas inter duos primos gradus, esset tamen maxima inaequalitas, quoad substantiam, & perfectionem substantialem ipsorum actuum. Si vnus, v. g. esset ex meliori motu, vel cum maiori attentione, & libertate, vel ex aliis capitibus, quae inaequalitas deberet disponere ad inaequalem gratiam sacramentalem.

Ceterum id etiam, quod in argumento assumitur, falsum esse constat. Primum ex verbis Tridentini supra adductis, in quibus in vniuersum dicitur, gratiam dari inaequalem secundum mensuram propriae dispositionis; mensura ergo debet esse tota dispositio secundum totam suam perfectionem: alioquin non datur gratia sacramentalis secundum mensuram dispositionis; per hunc enim modum loquendi significatur, sacramentum conferre maiorem gratiam habenti meliorem dispositionem; & e contra, quod in illo casu non verificaretur; nam ille excelsus gratiae non proueniret à sacramento, sed à meritis condignis. Vnde secundò arguere possumus, quia qui cum meliori dispositione recipit sacramentum, non solum accipit maiorem gratiam habitualement, sed etiam accipit maius ius ad gratiam actualement, & auxilia in ordine ad finem sacramenti; v. g. qui cum meliori dispositione, & deuotione recipit sacramentum Ordinis, vel Matrimonij, habet maius ius ex vi sacramenti, ad auxilia, quibus melius possit exsequi munera Ordinis suscepti, vel sustinere onera matrimonij; ergo accipit etiam maiorem gratiam habitualement; nam gratia illa habitualis, quae daretur non intuitu sacramenti, sed meriti condigni, non dat illud speciale ius ad eum finem proprium sacramenti; ergo illud maius ius debet fundari in maiori gratia habituali data ex vi sacramenti. Vide quae diximus supra disp. 4. sect. 3. explicantes gratiam sacramentalem.

Tertiò & à priori; quia licet Deus posset attendere solum ad primum gradum illius dispositionis,

15.
Argumentum
primum contra
illud argu-
mentum.

Secundò ar-
guitur.

16.

vt conferret gratiam sacramentalem, magis tamen congruum videtur, quod attendat ad totam dispositionem integram in ordine ad eum effectum. [Sic enim licet solus actus dilectionis Dei super omnia, disponeret sufficienter peccatorem ad iustificationem; quando tamen dantur de facto actus dilectionis Dei, & actus contritionis, seu doloris de peccatis, utque actus disponit, & utriusque intuitu, & pro mensura utriusque, Deus confert gratiam iustificationis. Item quando à Deo petimus aliquod actu intento, Deus non mouetur solum à primo gradu intentionis, qui est in petitione, sed ab omnibus gradibus illius. Similiter ergo dicendum videtur de dispositione ad gratiam sacramentalem; nam dispositio illa videtur esse implicita petio gratiæ: ideo enim actus penitentiae dicitur in Tridentino sess. 14. c. 4. impetrare veniam peccati: oportet ergo quod Deus ad concedendum quod petitur, moueatur à toto illo actu secundum totam suam intentionem: imò vix potest intelligi, quomodo aliter fieri possit, cum enim totus ille actus sit simul in voluntate, & totus sit independentes à gratia sacramentali; procedit quippe vel ab auxilio, quo Deus eleuat in actu primo hominem, vt se disponat feruenter ad gratiam sacramenti, vel certe ab habitibus infusus præ-existentibus iam antea independentes à sacramento futuro; consequens est, vt totus ille actus videatur à Deo, qui totus secundum omnes sui partes habet vim ad mouendum Deum, atque ideo de se totus mouet Deum ad dandam gratiam sacramentalem: causa enim habens virtutem, & applicationem ad effectum, non est cur non operetur illum.

17. Nec obstat id, quod obieciatur, quod illi gradus poterant habere condignitatem ad merendum augmentum gratiæ, prout dignificati à gratia sacramentali data intuitu primi gradus. Respondetur enim, id potuisse intelligi, si gratia sacramentalis non daretur intuitu eorum omnium graduum: de facto tamen dari, non solum propter primum, sed propter omnes gradus integrantes dispositionem completam. Sicut potuisset etiam Deus dare gratiæ sacramentalē intuitu solius dispositionis tempore præcedentis, & tunc tota dispositio præsens dignificata à gratia sacramentali, posset esse meritoria de condigno augmenti gratiæ: de facto tamen id non fit, sed actus etiam præsens est dispositio, quæ attenditur ad mensuram gratiæ sacramentalis. Totum enim hoc redundat in maiorem utilitatem recipientis sacramentum; nam plus gratiæ sacramentalis datur propter illum actum consideratum vt dispositionem, & meritū de congruo, quàm corresponderet illi de condigno, si consideraretur vt meritum condignum dignificatum à gratia sacramentali data independentes ab ipsomet actu. Sic etiam plus gratiæ sacramentalis datur intuitu illius dispositionis consideratæ vt dispositionis secundum omnes suos gradus, quàm si danda esset gratia sacramentalis intuitu solum primi gradus, & postea alij gradus præmiādi essent de condigno. Aliunde verò, si illa gratia sacramentalis datur intuitu totius illius dispositionis, non possunt iam iidem gradus dignificari ab eadem gratia sacramentali ad promerendum de condigno aliud augmentū gratiæ, quia nullus actus potest dignificari à gratia illa, quæ data est in eodem instanti intuitu eiusdem actus tanquam dispositionis, vt diximus latè *dispositio. 6. de Incarnatione. sect. 3.*

18. Ex eadem doctrina Tridentini sequitur secundò contra primam sententiam, in sacramentis non dari gratiam inæqualem habentibus æqualem dispositionem. Hoc enim videntur significare verba illa Concilij: *secundum propriam cuiusque dispositionem.* P. Ioan. de Lugo de Sacramentis.

Nam si dispositio cuiusque est mensura gratiæ accipiendæ, non datur minor gratia habenti meliorem dispositionem; neque è contra.

Ratione etiam probatur, quia vel ille excessus gratiæ aliquo modo prouenit ab ipso sacramento, vel non. Si dicatur primum; contra hoc est, quod sacramentum non causat gratiam, nisi significando illam; est enim signum prætacticum, causans quod significat; nullo autem modo significat illum excessum gratiæ in hoc homine, imò quantum est de se, videbatur significare oppositum, nempe illum alium, qui est melius dispositus, accipere maiorem gratiam, hunc verò minorem. Et quidem, cum sacramenta debeant esse signa sensibilia, & humana, debent esse instituta ad significandum hominibus id, quod significant: certum autem est, Baptismum non posse humano modo ex vi suæ institutionis significare illum excessum gratiæ, quem in homine minus disposito causat; ergo illum excessum non causat, quatenus sacramentum est. Nec dici potest, prouenire illum excessum à sacramento propter meliorem dispositionem, aut maiorem deuotionem ministrj, vel parentum, aut circumstantium. Hoc enim est contra communem doctrinam Patrum, negantium maiorem efficaciam sacramentis propter maiorem bonitatem ministrorum. Chrysostomus supra adductus: *Multi, inquit, me absente, baptizati sunt; & quid tunc? Nihil minus habet gratia: non claudicat domum Dei; absente me, baptizati sunt, sed presente Christo sunt baptizati.* Videantur Augustinus & Nazianzenus locis supra citatis, Ambrosius lib. de mysteriis, c. 5. S. Thom. in illa verba Pauli 1. ad Cor. 1. *Numquid Paulus crucifixus est pro vobis, aut in nomine Pauli baptizati estis?* Et in præsentia q. 64. art. 1. ad 2. qui licet concedat aliquid posse impetrari suscipienti sacramentum per deuotionem ministrj, id tamen intelligit de auxilio aliquo, quod minister potest de congruo impetrare illi, quo ipse melius se disponat ad maiorem gratiam sacramentalem recipiendam; non tamen ita vt immediatè absque meliori sua dispositione sacramentum plus gratiæ ei conferat. Nam sicut hostia consecrata à meliori Sacerdote non est melius sacramentum; sic nec Baptismus collatus à meliori ministro, omnia enim sacramenta habent virtutem, & efficaciam suam à Christo, non à ministris alijs, qui non sua virtute operantur, sed vt instrumenta vnius Christi.

19. Minus autem dici potest alterum membrum, scilicet, illum excessum gratiæ non prouenire ab ipso sacramento, sed vel à voluntate Dei, qui hunc hominem prædestinavit ad maiorem gloriam, vel à ministris, & impetratione ministrj, vel parentum, &c. Hoc enim repugnat apertè legi communi Dei, qui non vult dare gratiam habitualē, nisi vel propter merita condigna, vel propter sacramenta applicata, aut contritionem extra sacramentum. Alioquin possemus dicere, quod propter eandem rationem, quia hic electus est à Deo ad maiorem gloriam, Deus præmiat abundantius in eo æqualia merita, quàm in alio: itè quod ob eundem finem dat ei gratiam absque villo merito, vel sacramento. Quid enim refert, quod datur in sacramento, si tamen ille excessus non datur intuitu sacramenti, sed ob meram voluntatem Dei? Planè eodem modo poterat dari illi dormienti, & absque villo prorsus sacramento. Vnde ob eundem finem posset dari ei absque contritione, vel dispositione vlla: nam sicut hic excessus non datur nunc propter dispositionem, vel sacramentum, potuisset dari idem gradus gratiæ absque vlla dispositione. Vnde probatur similiter, nec posse dari eo modo propter orationem, vel deuotionem ministrj, tum

O quia

Probatur ratione, quia sacramentum non debet dici causare illum excessum gratiæ, quæ non significat.

Nec illud præterendum est, quod maioris dispositionis ministrj.

Chrysost.

S. Thom.

19. Neque ex mera voluntate Dei.

quia hoc etiam est contra mentem, & doctrinam Patrum, qui nullum agnoscunt excessum in eo, qui baptizatur à meliori ministro; tum etiam, quia esset contra eandem legem ordinariam Dei, & sequeretur eadem inconuenientia; quod scilicet propter orationem, aut deuotionem alterius posset de facto dari gratia paruulo etiam absque Baptismo: nam sicut ille excessus datur sine respectu ad Baptismum; ita posset similis gratia dari absque Baptismo: posset item propter deuotionem parentum, vel aliorum augeti gratia paruulo, vel etiam adulto dum dormit, & alia similia; quæ sunt planè absurda, & contra sensum omnium fidelium: nam sicut gratia est immediata mensura gloriæ, sic voluit Deus de lege ordinaria statuere mensuram certam, & stabilem ipsius gratiæ, scilicet merita condigna vnus cuiusque, vel etiam Christi Domini applicata per sacramenta, tamquam per media omnino necessaria ad consequitionem gratiæ, vel in contritione extra sacramentum.

20.
*Fundamenta
illarum sen-
tentiarum non
obstant.*

Nec obstant fundamenta illarum sententiarum; quia in primis non est, cur dicamus, homines beatos æquales esse futuros in numero, & gradu beatitudinis Angelis; & multo minus fundamentum est ad dicendum, homines electos esse eandem gloriam, & in eodem gradu, qui debebatur Angelis præuicatoribus; quid enim si Angeli non peccassent? idcirco homines non fuissent beati: imò iam Deus decreuerat homines creare, & ad beatitudinem Angelis communem eleuare; idque Angelis ipsis manifestauerat, ut suppono ex materia de Angelis. Deinde ad quemcumque gradum gloriæ Deus aliquem prædestinauerit, potest ad illum gradum eum faciliè conducere per media ordinaria absque eo, quòd detur gratia contra communem legem: potest enim per sacramenta, & rursus per merita condigna illum finem consequi, prouidente Deo tum auxilia efficacia, tum longitudinem vitæ, donec ad eum gradum gratiæ perueniat.

SECTIO III.

Verum qui suscipit Sacramenta indignè, postea ablato obice, consequatur gratiam Sacramentalem? ubi id in primis probatur de Baptismo.

21. **I**dem quaeritur sub aliis vocibus; an Sacramenta fide suscepta, ablata fitione, conferant postea suum effectum; quæ difficultas tractari solet specialiter de Baptismo, & eius occasione de aliis Sacramentis infra q. 69. art. 10. sed cum sit communis omnibus Sacramentis, magis videtur pertinere ad hunc locum.

Quid hic intelligatur nomine fitionis.

Nomine autem *fitionis*, seu *indignitatis*, qua suscipitur Sacramentum, non intelligimus eam, quæ redderet Sacramentum irritum, & inualidum, qualis esset defectus intentionis requisita; tunc enim etiam si postea auferatur fictio, non habebitur effectus, cum nullum præcesserit Sacramentum; sed sermo est de fitione, cum qua recipitur verum Sacramentum; quæ potest contingere culpabilis, vel etiam inculpabilis: potest enim aliquis recipere Baptismum, v. g. scienter absque debita dispositione, vel à Ministro hæretico, à quo debet abstineri, & tunc peccat in ipsa susceptione sacramenti: potest etiam accedere absque dispositione requisita ad effectum sacramenti, inuincibiliter tamen ignorans, vel non aduertens ad defectum dispositionis, & tunc non quidem peccat, sed tamen non accipit effectum gratiæ Sacramentalis: & in vtroque casu

procedit dubium, an postea, ablato obice, habeatur effectus sacramenti.

De sacramento Baptismi Scholastici omnes id concedunt cum S. Thoma dicta q. 69. art. 10. propter S. Thom. auctoritatem Augustini, qui primus de hoc puncto Augustinus disputasse videtur. De aliis Sacramentis variè sentiunt Theologi: aliqui volunt, soli Baptismo id competere, quos refert, & sequitur Valquez infra Valquez. diff. 161. Alij id extendunt ad sacramenta, quæ imprimunt characterem. Alij addunt sacramentum Poenitentiae; alij Matrimonium etiam, & Extremam-vnctionem; alij denique id commune dicunt esse omnibus Sacramentis nouæ Legis.

Vt incipiamus ab iis, quæ magis certa sunt, de Baptismo videtur omnino concedendum, ablata fitione, seu obice, conferre suum effectum. Præcipuum fundamentum desumitur ex Augustino, qui licet præcipuum controuersiam habuerit circa valorem Baptismi ab Hæreticis suscepti, & de eo non iterando, quando aliquis ad fidem, & veram Ecclesiam redit: eà tamen occasione, & ut responderet argumentis Hæreticorum, multa dixit de effectui Baptismi; ut ostenderet non solum esse validum, sed habere suum effectum, ablato obice, & conferre remissionem peccatorum. Sic docet lib. 1. de Baptismo contra Donatistas, c. 12. & lib. 3. cap. 13. & August. lib. 6. c. 5. & refertur in c. Tunc valere. de Consecrat. diff. 4. Idem docet Auctor sermonis de Passione Christi, apud Cyprianum, ante finem. Hæc loca Augustini aliqui ita explicant, ut quado auferatur obex, & fictio, gratia quidem, & remissio peccatorum quoad culpam, atque adeò quoad debitum pænæ æternæ, detur intuitu poenitentiae; remissio verò totius pænæ temporalis debita, & remanentis adhuc propter peccata commissa ante baptismum, obineatur virtute Baptismi præteriti; ita ut baptismus deferuiat ad plenam remissionem pænæ, non verò ad remissionem culpæ, vel infusionem gratiæ. Ita Scotus, Gabriel, & alij, quos refert Valquez ubi supra Scotus. cap. 4. qui eorum explicationem probabilem reputat, quam tamen paulo aliter explicat ex eorum mente, ut postea videbimus.

Reiicitur tamen ex verbis eiusdem Augustini, qui non solum adscribit Baptismo præterito remissionem pænæ temporalis, sed etiam salutem, remissionem peccatorum, & vitam. Sic loquitur libro illo 1. cap. 2. Non iterum baptizandus est; quia ipsa reconciliatione, ac pace praestatur, ut ad remissionem peccatorum eius in unitate iam prodesse incipiat sacramentum, quod acceptum in schismate prodesse non poterat, & lib. 3. cap. 13. Tunc incipit valere idem baptismus ad dimittenda peccata, cum ad Ecclesia pacem venerint; non ut iam dimissa non retineantur, neque ut ille Baptismus, quasi alienus, aut alius improbetur, aut alter tradatur, sed ut idem ipse, qui propter discordiam foris operabatur mortem, propter pacem intus operetur salutem. & lib. 6. cap. 5. Et ideo si ab illa peruersitate correctus, & à separatione conuersus venerit ad Catholicam pacem, sub eodem baptismo, quod acceperat, etiam peccata dimittuntur propter vinculum charitatis, sub quo baptismo peccata eius tenebantur propter sacrilegium dissensionis, quia illud & in homine iusto, & in homine iniusto semper sanctum est, quod neque aequitate alienius augetur, neque alienius iniquitate minuitur. Eodem modo loquitur Auctor illius serm. de Passione apud Cyprianum his verbis: Et licet indigni sint, qui accipiunt, Sacramentorum tamen reuerentia, & propinquiores ad Deum parat accessum, & ubi redierint ad cor, constat ablutiois donum, & redit effectus munerum. Docet itaque, Baptismum postea conferre, non solum remissionem pænæ temporalis, sed salutem animæ, hoc est, vitam; opponunt

21.

23.

Cyprian.

Scotus.

24.

2.

Auctor serm.

monis de

Passione.

2.

Hæc

interpretatio

regula

Criticæ